

Klimata un enerģētikas ministrija

Latgales iela 165, Rīga, LV-1019, tālr. 66016740, e-pasts pasts@kem.gov.lv, www.kem.gov.lv

Rīgā, 07.11.2024. Nr. 1-13/2889
Uz 28.10.2024 Nr. 10-2.3.1e/716

Valsts kontrolei

*Par lietderības revīziju
"Vai Emisijas kvotu izolēšanas instrumenta līdzekļi
tiek plānoti izmaksu efektīvā veidā?"*

Klimata un enerģētikas ministrija (turpmāk – KEM) ir saņēmusi Valsts kontroles 2024. gada 28. oktobra vēstuli Nr. 10-2.3.1e/716 par lietderības revīzijas "Vai Emisijas kvotu izolēšanas instrumenta līdzekļi tiek plānoti izmaksu efektīvā veidā?" noslēguma dokumentu nosūtīšanu (turpmāk – vēstule) ar Valsts kontroles Ceturtā revīzijas departamenta 2024. gada 28. oktobra lēmumu, revīzijas ziņojumu "Vai Emisijas kvotu izolēšanas instrumenta līdzekļi tiek plānoti izmaksu efektīvā veidā?" (turpmāk – ziņojums) un laika grafiku KEM ziņošanai par ieteikumu ieviešanu un lūgumu sniegt atbildes uz vēstulē uzdotajiem jautājumiem.

Atbildot uz vēstulē uzdotajiem jautājumiem KEM sniedz atbildes:

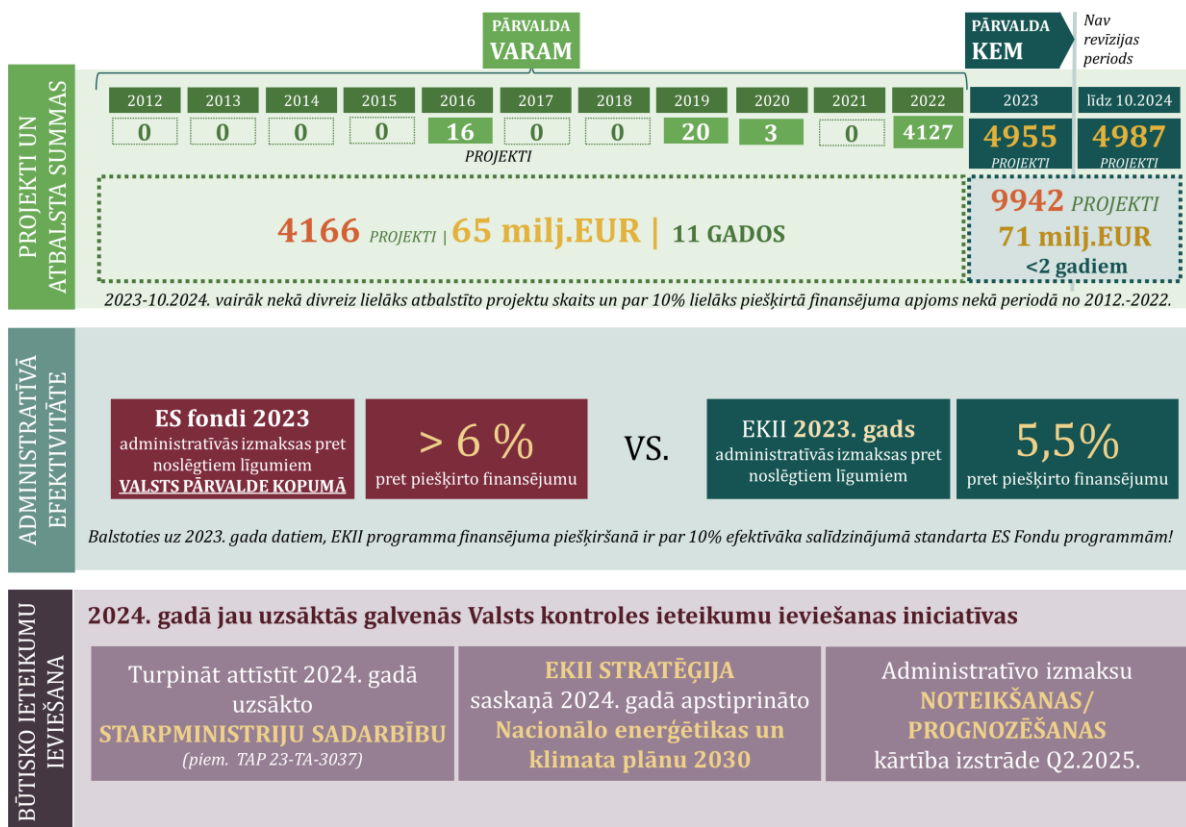
1. par veikto revīziju – vai revīzija bija nepieciešama un vai tā veikta īstajā brīdī (laikā)?

KEM izsaka pateicību Valsts kontrolei par ieguldīto darbu un veikto lietderības revīziju kopumā vērtē kā lietderīgu. Neskatoties uz to, ka ziņojumā atsevišķi izklāstītie fakti pilnvērtīgi neatspoguļo esošo situāciju, tiek gūts priekšstats līdzšinējās situācijas izpētē un analizē, pārņemot atbildību no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – VARAM) par Emisijas kvotu izolēšanas instrumenta (turpmāk – EKII) darbību. Tāpat KEM ar izpratni izturas pret Valsts kontroles izteiktajiem secinājumiem un sniegtajiem ieteikumiem.

Būtiski ņemt vērā, ka iepazīstoties ar Valsts kontroles izdarītajiem secinājumiem - ar terminu "Ministrija" Valsts kontrole ir definējusi divu ministriju (VARAM un KEM) rīcības un atbildības kopumu, kamēr faktiski viss lietderības revīzijā revidētais periods (01.01.2018. līdz 30.06.2023.; attiecībā uz datiem – 2012. - 2023. gada beigās) ir par laiku pirms KEM izveides.

Attiecībā uz lietderības revīzijai izvēlēto laiku, KEM ieskatā revīzija būtu bijusi veicama vēl pirms VARAM reorganizācijas vai arī būtu nodalāmi revidējamie laika periodi. Revidētais periods nesniedz pilnvērtīgu pārskatu un pareizu priekšstatu par KEM paveikto darbu pie EKII finansējuma izlietošanas plānošanas un instrumenta uzraudzības. Proti, KEM 2023. gadā paveiktā darba rezultāti ir novērtējami 2024. gadā un lielākais progress attiecībā uz EKII finansējuma piešķiršanu un izmantošanu klimata mērķu sasniegšanai paveikts tieši 2023. gada nogalē un 2024. gadā, ko apliecina dati.

REVĪZIJAS PERIODS 2012. – 2023.

Secinājums, kas izriet no augstāk minētajiem datiem – **KEM paveiktais kopš tās izveides brīža (2023. gada 1. janvāris), acīmredzami apliecina efektīvu investīcijām pieejamo līdzekļu ieguldījumu klimata mērķu sasniegšanā.**

Attiecībā uz Valsts kontroles secinājumiem par administratīvo izmaksu pieaugumu jāatzīmē, ka Ministru kabinets 2022. gada 25. oktobrī apstiprināja Ministru kabineta noteikumus Nr. 675¹, kas noteic papildus pienākumus, lai pilnveidotu siltumnīcefekta gāzu emisiju un oglekļa dioksīda piesaistes monitoringa un ziņošanas sistēmu Parīzes nolīguma ietvaros, radot nepieciešamību stiprināt šo deleģēto funkciju nodrošināšanai pieejamo administratīvo kapacitāti. Vienlaikus, saskaņā ar 2022. gada 23. decembra Ministru kabineta rīkojumu Nr. 968² ir noteikts, ka klimata jomas funkcijas, ar reorganizāciju saistītie izdevumi, kā arī VARAM administratīvie u.c. izdevumi, kas saistīti ar atbalsta funkciju nodrošināšanu (juristi, personālvadības pakalpojumi, lietvedības funkcijas u.tml.) tiek segti no EKII līdzekļiem. Attiecīgi KEM ieskatā EKII administratīvo izdevumu pieaugums kopš KEM izveides ir pamatots. Vienlaikus, KEM piekrīt Valsts kontroles secinātajam un saredz vajadzību nodrošināt kārtību, kas nākotnē skaidri nodefinēs EKII administratīvo līdzekļu plānošanu un izlietojumu.

¹ Ministru kabineta noteikumi Nr. 675 “Siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas sistēmas, prognožu sistēmas un sistēmas ziņošanai par pielāgošanos klimata pārmaiņām izveidošanas un uzturēšanas kārtība”

² Ministru kabineta 2022. gada 22. decembra rīkojums Nr. 968 “Par Ekonomikas ministrijas un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas reorganizāciju un Klimata un enerģētikas ministrijas izveidošanu”

2. *par revīzijas secinājumiem: īsumā izklāstīt Klimata un enerģētikas ministrijas viedokli par iemesliem Valsts kontroles konstatētajām problēmām?*

KEM ieskatā vairums Valsts kontroles secinājumu ir objektīvi un atspoguļo izaicinājumus ambiciozo klimata mērķu sasniegšanā. Tomēr KEM nevar piekrist Valsts kontroles secinājumam, ka ne sabiedrībai, ne Ministru kabinetam nav pieejama informācija par pieejamo un atlikušo EKII finansējumu. Tāpat arī revīzijas ziņojumā iekļautais apgalvojums, ka KEM turpina “*sēdēt uz šīs naudas kā sunim uz siena kaudzes*” faktos neatbilst patiesībai. KEM regulāri informē gan Ministru kabinetu, piemēram, sniedzot ikgadējo informatīvo ziņojumu par EKII līdzekļu pieejamību un izmantošanu³, gan pašvaldības, tiekoties ar pašvaldību vadītājiem reģionālās vizītēs, gan sabiedrību, t.sk. semināros, darba grupās, sociālajās platformās, publiskajā komunikācijā, kā arī nodrošina ciešu sadarbību ar nozaru ekspertiem investīciju plānošanā, papildus, organizējot aptaujas ar SIA “Vides investīciju fonds” klientiem, saņemot atgriezenisko saiti par EKII atbalsta programmu uzlabojumiem, par sadarbību ar SIA “Vides investīciju fonds” atbalsta saņemšanai u.c. Pēc KEM izveidošanas, it īpaši 2024. gadā, KEM ir stiprinājis sadarbību ar citām nozaru ministrijām, piemēram, turpinot esošās (*transporta jomā – “Siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšana transporta sektorā – atbalsts bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļu iegādei”*; *reģionālās attīstības politikas jomā – “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana ar viedajām pilsētvides tehnoloģijām” un tml.*), kā arī izstrādājot un plānojot jaunas atbalsta programmas (*iekšlietu jomā – “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un pašvaldību policijas institūciju ēkās” (23-TA-3037)*; *transporta jomā – mikromobilitātes attīstībai un tml.*).

KEM vērs uzmanību, ka Valsts kontrolei ir jāstiprina sabiedrības izpratne par tās lomu, mērķi, darbības principiem un metodēm, veicinot lasītājiem skaidras informācijas atspoguļošanu un korektu izpratni par to. Viscaur ziņojumā paustie secinājumi, revidentu viedokļi un pieņēmumu pamatotība būtu rūpīgāk nodalāma un izskaidrojama, lai veicinātu lietderības revīzijā konstatētā un ziņojumā atspoguļotā objektīvu uztveri un, vērtējot vēsturiskās izvēles desmit gadu griezumā jeb EKII rādītājus un sniegumu līdz KEM izveidei, neradītu maldīgu priekšstatu sabiedrībai par KEM darbību nepilnu divu gadu laikā.

3. *par revīzijas ieteikumiem: vai Valsts kontroles ieteikumi ir saprotami, un vai tie palīdzēs uzlabot iestādes darbu?*

KEM ieskatā, lietderības revīzijas ietvaros sniegtie ieteikumi ir saprotami un palīdzēs uzlabot KEM darbu. Sniegtie ieteikumi tiks ņemti vērā, turpinot darbu pie normatīvā regulējuma pilnveides un aktīvas sadarbības turpināšanā ar iesaistītajām institūcijām un organizācijām. Izstrādājot EKII darbības stratēģiju, tiks nodrošināta savlaicīgāka EKII finansējuma novirzīšana klimata mērķu sasniegšanai, kā arī veikti uzdevumi, kas sniegs papildu pienesumu iepriekš īstenoto projektu ieviešanai. Vienlaikus, izstrādājot kārtību, kas noteiks no EKII finansējuma apmaksājamo administrācijas izdevumu izlietojumu, tiks identificētas kritiskās izdevuma pozīcijas, tai skaitā tās, kas nepieciešamas starptautisko saistību izpildei, kā arī KEM deleģēto un atbalsta funkciju nodrošināšanai.

³ <https://polsis.mk.gov.lv/documents?query=Informat%C4%ABvairs%20zi%C5%86ojums%20par%20Izso%C4%BCu%20ie%C5%86%C4%93mumu%20izmanto%C5%A1anu%202013.gad%C4%81> vai https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts?search%5Bquery%5D=izso%C4%BCu+ie%C5%86%C4%93mumu+izmanto%C5%A1&quicksearch=

4. *par revīzijas ieteikumu ieviešanu: kādas darbības plānots veikt Klimata un enerģētikas ministrijā, lai veicinātu ieteikumu ieviešanu.*

Atbilstoši KEM un Valsts kontroles saskaņotajam ieteikumu ieviešanas grafikam, KEM ir apņēmusies noteiktos termiņos nodrošināt Valsts kontroles izteikto ieteikumu ieviešanu.

KEM pateicas Valsts kontroles Ceturtā revīzijas departamenta revidentiem par revīzijā ieguldīto darbu un sadarbību revīzijas laikā.

Cienā,

valsts sekretāre

L. Kurevska

L.Skrebe 63007338
Liga.skrebe@kem.gov.lv

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU